

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 30 września 2019 r.

ZP-NKWR.431.4.11.2019.MM

Pan

Edward Dudek

Wójt Gminy Jeżów Sudecki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 8 i 9 lipca 2019 roku na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.), zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „ustawą”, kontrolerzy Małgorzata Mazur – inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu i Edyta Kubicka – starszy inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przeprowadzili kontrolę kompleksową Urzędu Gminy w Jeżowie Sudeckim w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 12 czerwca 2018 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2019 roku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 lipca 2018 roku do dnia 8 lipca 2019 roku funkcję Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego (zwanego dalej „Zespołem” lub „ZI”), pełniła Pani Elżbieta Werstak, obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu zapewniał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeżowie Sudeckim (zwany w dalszej części wystąpienia „Ośrodkiem”), natomiast osobą odpowiedzialną za wykonywanie zadań z zakresu przedmiotowej kontroli był Wójt Gminy Jeżów Sudecki.

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, której przyczyną było niewłaściwe stosowanie przepisów prawa, co mogło skutkować zmniejszeniem

efektywności działań podejmowanych przez Gminę Jeżów Sudecki w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Uzasadnieniem dla tej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny oraz protokół kontroli podpisany przez Pana w dniu 2 września 2019 roku. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Przeprowadzone przez organ kontrolny działania oraz zgromadzona w aktach kontroli dokumentacja potwierdziły, że obowiązki gminy wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zostały zrealizowane w zakresie podjęcia przez Radę Gminy Jeżowa Sudeckiego uchwały nr XXII/161/2016 z dnia 26 października 2016 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jeżów Sudecki na lata 2016 – 2025 (zwana dalej „Strategią”) oraz podjęcia przez Radę Gminy Jeżowa Sudeckiego uchwały nr XXII/160/2016 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie zatwierdzenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2022 (zwany dalej „Programem”).

W Strategii, jako istotny element monitorowania jej realizacji, wskazano sporządzanie sprawozdań z rocznych planów wykonawczych, pokazujących postępy na dwóch poziomach: poszczególnych zadań i projektów oraz celów operacyjnych i strategicznych. Ponieważ na dzień kontroli nie sporządzono sprawozdania za 2018 rok, należy zadbać o bieżącą realizację zapisów Strategii w zakresie sprawozdawczości, co umożliwi prowadzenie monitoringu zadań i celów określonych w dokumencie.

Pomimo braku harmonogramu realizacji poszczególnych zadań, określenia terminów ich wykonania oraz wskazania bezpośrednich realizatorów, zadania zaplanowane w Programie w okresie objętym kontrolą były realizowane. Mając na uwadze powyższe, przy tworzeniu Programu na kolejne lata należy uwzględnić pominięte kwestie, co umożliwi ewaluację podejmowanych działań i osiągnięcie zakładanych w Programie celów.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Jeżów Sudecki obowiązywała uchwała Rady Gminy w Jeżowie Sudeckim nr XI/67/2011 z dnia 26 października 2011 roku w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego Nr 2011.247.4402 z dnia 2 grudnia 2011 roku.

Zarządzeniem nr 9/2012 Wójta Gminy Jeżów Sudecki z dnia 19 marca 2012 roku w sprawie powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Jeżowie Sudeckim wskazano skład Zespołu. Powołano do niego, na podstawie uprzednio zawartych porozumień

o współpracy, przedstawiciele jednostek wskazanych w art. 9a ust. 3 pkt 1 – 6 i ust. 4 – 5 ustawy.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności danych i informacji uzyskiwanych w trakcie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, o których mowa w art. 9c ust. 3 ustawy.

Zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Na podstawie przedłożonych protokołów stwierdzono, że Zespół realizował i dokumentował zadania, o których mowa w art. 9b ust. 1 i ust. 2 ustawy. W oparciu o dołączone listy obecności ustalono, iż w okresie objętym kontrolą, dwóch członków Zespołu nie wzięło udziału w żadnym z posiedzeń ZI, co jest niezgodne z art. 9a ust. 13 ustawy.

W zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) zwanego dalej „rozporządzeniem”, stwierdzono uchybienie w postaci jednostkowego przekroczenia terminu przekazania formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela podmiotu wszczynającego procedurę z Gminy Jeżów Sudecki do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz jednorazowej sytuacji, w której Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta – A” przekroczył termin 3 dni na przekazanie go członkom grupy roboczej. Mając na uwadze powyższe, dalszą pracę ZI należy organizować w taki sposób, aby na bieżąco, bez zbędnej zwłoki, realizować poszczególne kroki procedury „Niebieskie Karty”, co przełoży się na efektywność działań zespołu oraz grup roboczych.

Postępowanie kontrolne wykazało również, iż w ramach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” członkowie grup roboczych nie podejmowali działań w stosunku do osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, polegających na kierowaniu ich do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, mimo zaistniałej potrzeby, co w myśl § 17 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia stanowi nieprawidłowość, a także informowaniu o możliwości wzięcia udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym (miało to miejsce w znikomej ilości przypadków badanych procedur „Niebieskie Karty”), co jest sprzeczne z § 17 ust. 4 rozporządzenia. Ponadto, pomimo że zamknięcie procedur we wszystkich badanych sprawach było zgodne z § 18 pkt 1 rozporządzenia, to o zakończeniu procedury powiadamiano rodziny, w których prowadzono procedurę, zamiast przedstawiciele

podmiotów w niej uczestniczących, co w myśl § 18 pkt 3 rozporządzenia stanowi nieprawidłowość.

Na podstawie oświadczenia złożonego do akt kontroli przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Jeżowie Sudeckim stwierdzono, że w gminie realizowano zadania wynikające z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy. Osoby dotknięte przemocą domową mogły korzystać z nieodpłatnego poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie świadczonego w formie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeżowie Sudeckim, pomocy medycznej lekarza rodzinnego i pielęgniarki środowiskowej, poradnictwa prawnego w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze oraz z pomocy radcy prawnego zatrudnionego przez Urząd Gminy w Jeżowie Sudeckim. W ramach poradnictwa psychologicznego, wsparcia udzielano w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze oraz w Poradni Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu MSWiA w Jeleniej Górze. Na terenie gminy rozpowszechniano też materiały edukacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie, nadużywania alkoholu jako czynnika wywołującego przemoc oraz prawnych aspektów przeciwdziałania przemocy w rodzinie – ulotki i broszury rozdystrybuowano do budynków użyteczności publicznej.

Wzmacnianie opiekuńczych i wychowawczych metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową polegało na współpracy rodzin z pracownikami socjalnymi w zakresie nabywania wiedzy o potrzebach dzieci i młodzieży w okresie dorastania, udziału w szkoleniach pod hasłem „Zaburzenia emocji u dzieci”, a także indywidualnych spotkaniach z psychologiem w ramach projektu pn. „Eksperymentuję – rozwój kompetencji kluczowych oraz matematyczno – przyrodniczych i TIK uczniów Szkół Podstawowych Aglomeracji Jeleniogórskiej”. Przedsięwzięcie realizowano ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020. Oprócz działań skierowanych na rodziców, projekt przewidywał zajęcia dedykowane uczniom ze szkół podstawowych z terenu gminy, m.in. warsztaty socjoterapeutyczne.

W odniesieniu do realizacji zadania, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, prowadzone postępowanie wykazało, iż w okresie objętym kontrolą na terenie Gminy Jeżów Sudecki nie funkcjonował ośrodek wsparcia świadczący pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Z oświadczenia Przewodniczącego ZI wynika, iż w okresie objętym kontrolą nie wystąpiła potrzeba zapewnienia osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia. W celu realizacji tego obowiązku, Gmina Jeżów Sudecki zapewnia schronienie w placówce MONAR-MARKOT w Pobiednej w zakresie usług interwencyjnych oraz zabezpieczenia potrzeb bytowych i opiekuńczo – wspomagających osoby dotknięte

przemocą. Ponadto, Miasto Jelenia Góra dnia 22 sierpnia 2018 r. zawarło porozumienie nr 207/2018 (ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego dnia 13 listopada 2018 r. pod nr 5602) z Powiatem Lubańskim na wykonywanie zadania polegającego na pozostawianiu w gotowości oraz zapewnieniu mieszkańcom z terenu Miasta Jeleniej Góry, całodobowego, okresowego pobytu matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, a także ojcom z małoletnimi dziećmi i innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi, pomocy w zakresie specjalistycznych usług między innymi psychologiczno – terapeutycznych oraz w zależności od potrzeb – poradnictwa prawnego i socjalnego. Zadanie to realizowane będzie przez Ośrodek Wsparcia – Dom dla Samotnych Matek z Dziećmi MONAR-MARKOT w Pobiednej.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej Gminy Jeżów Sudecki w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w jego posiedzeniach nieregularnie.
- 2) Grupy robocze powoływane przez przewodniczącego Zespołu nie podejmowały działań w stosunku do osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie przez motywowanie ich do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych, a w sytuacji stwierdzenia problemu alkoholowego u tych osób, nie kierowały ich do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 3) Procedura „Niebieskie Karty” nie była przestrzegana w zakresie jej prawidłowego zakańczania.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości, wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1) Zobowiązać wszystkich członków Zespołu Interdyscyplinarnego do regularnego uczestnictwa w posiedzeniach.

Podstawa prawna: art. 9a ust. 13 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.).

Termin realizacji: niezwłocznie.

- 2) Zobowiązać Przewodniczącego ZI, aby grupy robocze inicjowały działania wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w zakresie motywowania ich do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych, a w sytuacji stwierdzenia problemu

alkoholowego u tych osób, kierowały je do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Podstawa prawna: § 17 ust. 3 pkt 3 i ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245)

Termin realizacji: na bieżąco.

3) Przestrzegać procedurę „Niebieskie Karty” poprzez powiadamianie podmiotów w niej uczestniczących o jej zakończeniu.

Podstawa prawna: § 18 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Wojewody Dolnośląskiego. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. W terminie do dnia **15 listopada 2019 roku** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zalecenia, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zarówno i Poinki Społecznej
(kierownik jednostki kontrolującej)